రక్తరేఖలు

క్రోవి చక్రధరరావు

చరిత్ర గతిలో ఒకో కాలంలో ఒకో విషయం ప్రాధాన్యత వహిస్తుంది. మిగతావి ప్రపంచ చరిత్ర పుటల్లో సువర్ణాక్షరాంకితం కాకపోయినా మానవ హృదయాల్లో మాత్రం స్థిరస్థాయిగా నిలచిపోవటం కద్దు.

ఆ రెండు రాజ్యాలకు మధ్య యుద్ధం ముమ్మరంగా సాగుతోన్న రోజులు. రాజ్యకాంక్షే అందుకు ముఖ్య కారణం. భీభత్సభరిత సంగ్రామం ఆనాటికి ఆపుచేయబడింది. సంజ చీకట్లు కమ్ముతున్నయ్. పౌర్ణమినాటి పూర్ణచంద్రుడు బయలుదేరబోయి హృదయాల్ని కకావికలుపరచే భయంకర రుద్రభూమిని జూచి మేఘాల్ని ముఖాని కద్దు పెట్టుకున్నాడు. దూరంగా గలగల శబ్దంతో సెలయేరు. ఎక్కడో నక్కల అరుపులు — హా—హాకారాలు. ముక్కుపుటాల్ని ఎగరగొట్టే దుర్గంధం. దేశ రక్షణకోసం దేహాల్ని బలిచ్చిన అమరవీరుల రుధిరధారలు మడుగులై, ప్రవాహాలై సెలయేరులో కలిసి అరుణారుణమై పారుతున్నాయ్. — గుడారాల్లోంచి మిణుకు మిణుకు దీపాలు — తప్పతాగిన సైనికుల తందనాలు — ఆ ప్రదేశమంతా కలకలంగా వుంది.

అయినా ఆ సెలయేటి ఒడ్డున మునగదీసి కూర్చున్న ఆ యిరువురు యువకులకు ఆ వాతావరణం నిశ్చలంగా, ప్రశాంతంగా వుంది. హృదయాల్లో మాత్రం నిలకడ లేనట్లు స్ఫురిస్తోంది. ఆజానుబాహుడైన యువకుడు లేచాడు.

"అమర్ సింగ్! నే నింకోనిముషం కూడ నిలువలేను. నా 'మునీ' నా ప్రక్కనే వుండాలి. అప్పుడే నాకు శాంతి. ఇప్పుడే పోయి నా 'మునీ'ని తెచ్చుకుంటాను." అతను దృఢనిశ్చయంతో, అన్నాడు.

"బాగా ఆలోచించు చరన్. మనం యుద్ధం కోసం వచ్చామని మరచిపోవద్దు. ప్రేయసితో కులకటానికి సమయం కాదు. పరదా మాటున జీవించే మన కులస్త్రీలకు యిచట తావులేదని గ్రహించు. నీ శరీరశాంతికి, ఆత్మతృప్తికి, విన్నావే వచ్చింది 'బీగం' — ఆమె చాలు. ఏం అందం — ఏం చందం అనుకున్నావ్! చా — వెళ్దాం. మనకోసం ఎదురు చూస్తుంటుంది" అమర్ చరన్‌సింగ్‌ను 'మునీబాయి' నుంచి మనసు త్రిప్పటానికి తాపత్రయపడ్డాడు.

చరన్ చలించాడు.

"పవిత్ర ప్రేమాంకితమైన నా హృదయాన్ని కల్మష పూరితం చేయకు అమర్ — క్షణకాల భౌతిక సుఖంకోసం నేనెప్పుడూ తపించలేదు. బీగంతో విహరిస్తే మాత్రం నా ఆత్మకు శాంతి లభిస్తుందంటావా? వెర్రివాడా! నా 'మునీ' ప్రపంచంలో ఎవరు సాటి? మునీ — వస్తున్నా — ఒక్కక్షణం కూడా నిలువలేను. 'మునీ, మునీ' అంటూ అతని ప్రేమ హృదయం ఆవేశభరితమైంది.

"అయితే ఆమెనిక్కడ ఎలా వుంచుతావ్?" అమర్ ప్రశ్నించాడు.

"నిజమే. ఏంచేయాలి? చూడు అమర్ — నీవే నాకు మార్గదర్శివి. ఉపాయం చెప్పు — అమర్ సీకాళ్ళు పట్టుకుంటా. ఎలాగైనా 'మునీ'ని యిక్కడే వుంచే యేర్పాటు చెయ్యండు అమర్!" చరన్ ప్రేమోద్రిక్త హృదయం తల్లడిల్లిపోయింది.

అమర్‌సింగ్ దీర్ఘాలోచనలో మునిగిపోయాడు. అశాపాతంగా, అత్రుతగా నోటివెంట ఏమాట వస్తుందోనని అతనివంక గ్రుడ్లప్పగించి నిల్చుండిపోయాడు చరన్‌సింగ్.

చివరికి 'అలాగే' నని అనగలిగాడు అమర్ సింగ్.

* * *

చరన్ అమర్ సింగ్‌లు యిద్దరూ ఆరితేరిన దళనాయకులు. ప్రాణస్నేహితులు. చిన్నప్పటినుంచీ ఒకర్ని విడిచి ఒకరుండలేని పరిస్థితి వారిది. అభిరుచులు రెండూ ఒకటి. చరన్‌సింగ్ స్ఫురద్రూపి. మేటి రూపసి. అందానికి తోడు అంగబలం కలిసి అతనికొక ప్రత్యేకస్థానం యిచ్చినయ్. అమర్‌సింగ్ గంభీర వ్యక్తి. ఏపనైనా దూరం ఆలోచించందే ముట్టుకోడు. అతని మనస్తత్వాన్నెవరూ అర్థం చేసికోలేరు. అలాంటి వ్యక్తి కాబట్టే చరన్ హృదయంలో ఒక విశిష్ట స్థానాన్ని సంపాయించుకున్నాడు.

మునీబాయి నడికొలనులో వున్న కలువ మొగ్గ. చరన్ దృష్టి మొగ్గమీద పడింది. అంతే ఆ మొగ్గ సుకుమారంగా సుందరంగా వికసించింది. చరన్‌లోని ఏదో అతీతశక్తి ఆ విప్పారిని కలువపూవును, అల్లుకుపోయిన తీగల్ని, కాడల్ని, జలచరాల్ని దూసుకు వచ్చేట్టు చేసింది. తటాకపు ఒడ్డున నీళ్ళలో కాళ్లైట్టి ఆ పుష్పంవంక తదేకంగా చూస్తున్న అతని చూపు చిత్తరపోయింది. వెర్రి అయింది. ఇంతలో ఏదో కాళ్ళను పెనవేసికోటం జరిగింది. త్రుళ్ళిపడ్డాడు. తేర్చుకున్నాడు. నిజం తెలిసికొని తన్ను తాను నమ్మలేకపోయాడు. హృదయానికి విడివడనంతగా హత్తుకున్నాడు. సన్నమామిడి చెట్టుమీది గువ్వల జంట కిల కిల మంది. సిగ్గు ముంచుకొచ్చి ఒకరిలో ఒకరు దాక్కొన్నారు.

మునీ తల్లిదండ్రులు వీరపురుషుణ్ణి వరించినందుకు సంతోషపడ్డారు. అమర్ ఆనందం వర్ణనాతీతం. ముహూర్తం నిశ్చయించారు. ఇంతలో కర్ణకఠోరంగా యుద్ధభేరి మ్రోగింది. ఒక ప్రక్క ప్రాణాధికంగా ప్రేమించే ప్రియురాలు, మరో ఒకప్రక్క స్వదేశ రక్షణ. చరన్ వీర హృదయం వుప్పొంగిపోయింది. అతని పరిస్థితి, ప్రేమ హృదయం ఎడబాటుకు విలపించింది. మునీ మనసుకు ఏమీ పాలుపోలేదు. జయాపజయాలు దైవ నిర్ణయాలు. అజరామరమైన యశస్సును పొందివచ్చే వీరుణ్ణి పరిణయ మాడటం గొప్ప విశేషమైనా ఆమె స్త్రీ హృదయం అందుకెందుకో సంకోచించింది. ప్రాణప్రియుణి

యుద్ధానికి సాగనంపటానికి భయపడింది. అతని విడచి ఒక్కక్షణం బ్రతకటం దుర్లభం. ధైర్యాన్నిచిక్కబట్టుకొని రెపరెపలాడే హృదయంతో చరన్‌కు వీడ్కోలిచ్చింది. ఆక్షణంనుంచి ఆమె మనసు పరిపరివిధాల ఆలోచించింది. యుద్ధభూమికి పోవాలని ఎన్నోసార్లు ప్రయత్నించింది. తల్లిదండ్రులు వారించగా ఆగిపోయింది. రోజూ వచ్చే వార్తలకోసం ఆందోళిత మనస్సుతో ఎదురు చూచేది. జయప్రదుణ్ణి గావించి ప్రియుణ్ణి తిరిగి పంపమని ముక్కోటి దేవతల్ని ప్రార్థించింది. కంటికి కునుకు, వేళకు తిండి లేకుండా గడుపుతోంది.

ఆనాటి అర్ధరాత్రి సమయానికి వేగు వాడొకడొచ్చాడు. కంపించే హృదయంతో గబగబా పరుగెత్తింది సునీబాయి. దడదడ కొట్టుకునే గుండెతో వుత్తరాన్ని అందిపుచ్చుకుంది. ప్రియుడి స్వహస్తాలతో వ్రాసిన వుత్తరాన్ని చూచి కుదుట పడింది. ఒకటికి పదిసార్లు చదువుకొంది. తనివి తీరేంతగా లేఖను హృదయానికి పదేపదే అదుముకుంది. తల్లిదండ్రులతో చెప్పింది. పురుష వేషధారిణి అయ్యింది. వచ్చిన వేగుతో బయలుదేరి తెల్లారేలోగా చరన్ శిబిరాన్ని జేరుకుంది. ప్రపంచాన్నిమర్చి ఆ ప్రేమైక జీవులు సరస సల్లాపాల్లో వోలలాడేరు.

బాల భానుడి రాకతో పోరు తిరిగి ఆరంభమైంది. బాలభానుడి వయసు పెరిగే కొలది యుద్ధం ముదిరింది. అమర్ కవచ వేషధారణతో వచ్చి చరన్‌ను పిలచాడు. కర్తవ్యానిన్ని గుర్తు చేశాడు. చరన్‌కు వెళ్ళక తప్పేట్లులేదు. చరన్ ఖడ్గం రక్తదాహం కోసం గిలగిలలాడింది. సునీ, మొలనుండి బాకును లాగింది. బొటన వ్రేలిలోంచి రక్తం చిమ్మింది. దానితో చరన్‌కు తిలకం దిద్దింది. హారతి నిచ్చింది. . . చరన్ గంభీర వీర విగ్రహాన్ని చూచి చకితురాలైంది. అతని ప్రచండ తీక్షణ వీక్షణాలకి శత్రుసేనలు అగ్నిలోపడ్డ శలభాల్లా మల మల మాడి మారణ హోమం అయ్యేట్లున్నాయ్.

'సునీ నా పదును కటారితో అరిమూకల గుండెల్ని చీల్చి గుచ్చుకొచ్చి నీముందుంచుతా! అదిగో మన సేనలు బారులు. వీరోద్రిక్తులై ప్పెప్పెరలా ఎగసి పడుతున్నారు. అనుజ్ఞకోసం ఎదురు చూస్తున్నారు. ఈ నాడే జయలక్ష్మిని చేపట్టి వస్తా'' అంటూ చరన్ కదను భూమికి కదిలిపోయాడు. సింహగర్జన చేస్తూ అమర్ అతన్ని అనుసరించాడు.

యుద్ధభూమి దద్దరిల్లిపోతోంది. చరన్ [illegible] మయ్యాడు. వీర విహారం చేస్తున్నాడు. వైరుల [illegible] అతని కరవాల ధాటికి [illegible]. తలలు, కాళ్ళు, చేతులు [illegible] [illegible] [illegible] వీరులై [illegible]. [illegible] [illegible], చరన్ [illegible] [illegible] [illegible] చేస్తూ [illegible] విహారం చేసారు. శత్రుదేశంది అపార సేనావాహిని. వేల కొరిగే సైన్యానికి రెట్టింపుగా రంగంలో కురుకుతున్నారు. మిట్ట మధ్యాహ్నమయింది. సూర్యుడు తీక్షణ కిరణాంశు డయ్యాడు. వీరావేశంతో ఒళ్ళు తెలియకుండా పోరు సలుపుతున్న అమర్ చరన్‌లకు సూర్యుని వేడిమి మరింత ఉద్రిక్త పరచింది. పర సైన్యాలు పారిపోనారంభించాయి.

సదవకాశాన్ని వీరు లిద్దరూ చక్కగా వినియోగించుకున్నారు. తరిమి తరిమి కొట్టారు. మహదానందపడుతూ యోధులిరువురూ శిబిరాభిముఖులై వస్తున్నారు. ఇంతలోనే వెనుకనున్న తమ సైన్యంలోంచి హాహాకారాలు మిన్ను ముట్టాయి. క్షణకాల నిర్వ్యాపారులయ్యారు. తేరిపారజూచారు

అదనుకోసం పొంచివున్న శత్రువులు కొందరు అలసిపోయిన వీరిపై విరుచుకు పడ్డారు. ఈ హటాత్సంఘటనకు అమర్ చరన్‌లు నిర్ఘాంత పోయారు. అంతులేని ఆగ్రహావేశు లయ్యారు వారిలో వింత తేజస్సు విజృంభించింది. కల్లోల పడ్డ సైన్యాన్ని గట్టి హెచ్చరికలుచేసి కూడదీసి కున్నారు. తిరిగి పోరు భయానకంగా ఆరంభమైంది. యువచక్తిని కేంద్రీకరించుకొని అమర్ చరన్‌లు ఎదిరించారు. తమసేనలు సునాయాసంగా బెదిరి చెదిరిపోతున్నాయని గ్రహించారు. డస్సిపోయిన సైన్యంలో ముప్పాతికభాగం సొమ్మసిల్లి పడిపోయింది. చరన్‌ని శత్రుసైనికులు చుట్టుముట్టారు. శత్రువుల్ని పారద్రోలటం కాదుగదా తాను ఎంతో కష్టంమీద రక్షించుకుంటున్నాడు. అయినా అతనాగ్రహావేశాలకు ఎదుటి వీరులు ఢీకొనలేకపోతున్నారు. ఒక్కసారిగా చరన్ శత్రువుల వలయాన్ని చేధించుకుని బయటపడ్డాడు. తిరిగి శత్రువులు ముట్టబెట్టాలని ముట్టడించారు. దూరం నుంచి అమర్ చరన్‌కు సంభవించిన అపాయాన్ని చూడాడు. పర్వేత్తుకు వచ్చాడు. చేసేది లేక వైరిసేన పారిపోయింది. 'సమయానికి అదుకున్నావు' అంటూ చరన్ అమర్‌ను ఆలింగనం చేసికోబోయేంతలో రివ్వున వచ్చిన బాకు చరన్ విశాల వక్షస్థలాన్ని వెనుకనుండి దూసుకు వచ్చింది. చరన్ కుప్పగా కూలిపోయాడు. అతని ప్రాణవాయువులు క్షణకాలంలో అనంత విశ్వంలో విలీనమైపోయాయి. అమర్ స్థాణువులా నిల్చుండిపోయాడు. అనుకోని యీ విపరీతసంఘటన అతన్ని భయకంపితుణ్ణి చేసింది. ఒక్కసారి అతని మనో వీధిలో సునీ మెదిలింది. కర్తవ్యమూఢుడై నిల్చుండిపోయాడు. క్షణమేదో యోచించి చివాలున మృతదేహాన్ని భుజంమీద వేసుకొని కుడిచేత్తో నిశిత కరవాలాన్నిపట్టి త్వరితగతిన బయలుదేరాడు. శత్రువులు నలువైపులనుండి ముట్టడించారు. పోరి — పోరి బాహువులు నీరసపడి పోయినయ్. శరీరమంతా గాయాలతో రక్తసిక్తమైంది. భరింపలేని బాధ — మోయలేని బరువు చరన్ శవం. తూలిపోయాడు. వెల్లకిలా నేలపడ్డాడు. శత్రుసేనాని కత్తి కంఠానికి ఆనిచ్చివుంది. అరక్షణంలో అమర్ యీ లోకాన్ని వీడే విషమస్థితి. ప్రాణంమీద ఆశ వదులుకొని ఒక్కుదుటున ప్రక్కకు తిరిగాడు. లేచాడు — మెరుపులా మాయమయ్యాడు. నిర్జీవ ప్రతిమల్లా వైరులు నిల్చుండిపోయారు.

* * *

"ప్రాణస్నేహితుణ్ణర్పించి పారిపోయివచ్చావా? నా సర్వస్వం అనుకున్న చరన్ నాకు కాకుండా పోయాడు. అమరవీరుడయ్యాడు నా చరన్. ఆ పవిత్ర నిర్జీవ శరీరం కూడా నాకు లభ్యం కాకుండా పోయింది. హా—దైవమా! అమర్ నీవింత పిరికివాడవని అనుకోలేదు. పో — వెళ్ళు నా యెదుట వుండొద్దు —" సునీ వుద్విగ్న హృదయంలో వూగిసలాడింది. అరితేరిన శత్రు వీరుల ముందుకూడా తలవంచని అమర్ అవనత శీర్షుడై అవమానంతో క్రుంగిపోయాడు. గొంతు తడబడులోంది.

"నన్నపార్థం చేసికొంటున్నావ్ సునీ! చరన్ ప్రేమించటంలో నీకు స్వార్థం వుండవచ్చునేమో కాని నాలో లేశమైనా అందుకు తావు లేదని నమ్ము. విధి మనల్ని చూచి కంటగించుకున్నారు. అందుకే మన కింత అన్యాయం జరిగింది. శాయశక్తులా ప్రయత్నించినా విఫలుణ్ణయిపోయా." తీవ్ర వేదనా స్వరంతో అమర్ నిలువెల్లా కంపించిపోయాడు.

"ఏది ఏమైనా నా చరన్ నాకు శాశ్వతంగా దూరమయ్యారు. రాలిపోయిన పువ్వు వాడిపోక తప్పదు. ఇక నా బ్రతుకెందుకు? నా ప్రభువుని అన్యాయంగా చంపిన ఆ నీచుణ్ణి చంపి, నా ప్రభువుపాదాల దగ్గరే ఆత్మార్పణం చేసికుంటా. అమరజీవి నౌతా! అమర్! ఆవేశంలో అన్న మాటలు నిన్ను బాధించితే హృదయపూర్వకంగా యీ అభాగినిని క్షమించు —" అంటూ సునీ చివాలున లేచింది.

"ఆగమ్మా ఆగు. శత్రువుల చేతుల్లోచిక్కిన చరన్ మాతృదేహం మనకు దొరకటం దుస్సాధ్యం. అబలవైన స్త్రీవి నీవేం చేయగల్గుతావ్. తిరిగి యిపుడే వెళ్తున్నా శత్రువుల్ని చీల్చిచండాడి నిర్జీవ చరన్‌ని నీ కొప్పగించుతా" అమర్ వుద్రేకంతో అన్నాడు.

కాని అతని మాటల్ని ఆ భగ్నహృదయుని పెడచెవిని పెట్టింది. అమర్ 'ఒర'లోని ఛురికను తీసికొని విసవిసా సాగిపోయింది, ప్రేతభూమిలావున్న రణరంగానికి. తన అసమర్థతకు నొచ్చుకుంటూ, నిస్సహాయుడై శూన్యంలోకి చూస్తూండిపోయాడు అమర్.

రాత్రి రెండో జాములో ప్రకృతి దిగంబరంగా, దిగులు దిగులుగా వుంది. అమర్ మారువేషంలో సునీ వెళ్ళిన తరువాత నాల్గుసార్లు యుద్ధభూమినంతా కలయవెదికాడు. సునీగానీ, చరన్ శవంగాని అతనికగుపించలేదు. ఏమిచేయటానికి పాలుపోలేదు. మనస్సేదో కీడును శంకిస్తోంది. వ్యర్థభరిత హృదయంతో కన్ను మూయలేకపోయాడు. ఏవేవో ఆలోచనలు — ఏవేవో స్మృతులు. చరన్ అతని మానసిక ప్రపంచంలో పదేపదే మసలుతూనే వున్నాడు. సునీ మొండి పట్టుదలతో ఒక్కతే వెళ్ళింది. విరోధుల చేతుల్లో చిక్కిందేమో. అతని మనస్సు యికపై ఆలోచించటానికి భయపడింది. ఇంతలో గుడారంలో అలికిడైంది. ఆ[illegible] [illegible] [illegible]. శరీరం గగుర్పొడిచింది. కళ్ళు మూతలు పడ్డాయి. బలవంతం మీదకూడా దృష్టి లయ కేంద్రీకరించలేక పోయాడు.

"అమర్" అంటూ సునీ చించివేయబడ్డ వస్త్రాల్లో అర్ధనగ్నంగా నిస్త్రాణగా సొమ్మసిల్లి పడిపోయింది. హోరు గాలి రివ్వుమంది. శిబిరంలోని దివ్వె ఆరిపోయింది. అమర్ కళ్ళు తెరచాడు.

"ఏమైందమ్మా" అమర్ గొంతులో ఆర్తత ధ్వనించింది.

"అమ్మా నా ఆప్తుల్ని సమూల నాశనంచేసిన ఆ కిరాతకుణ్ణి నెత్తురు కళ్ళచూడందే నే కళ్ళు మూసుకుంటా ననుకున్నావా — నా కర్తవ్యం అదే తల్లి. తప్పక నీ ప్రతిన తీరుస్తా" గంభీరంగా అంటూ అమర్ ప్రతిన చేశాడు.

'నా కదేచాలు అమర్ సెలవు' అంటూ సునీ ఆకాశంలోకి చూచింది.

'చరన్ — ఆగు — నేనూ వచ్చేస్తున్నా' అంటూ కళ్ళు మూసుకుంది. అంతే ఆ కళ్ళు యిక తెరపిళ్ళు పడలేదు.

అమర్ హృదయం ఆర్ద్రమైంది. అశ్రుకణాలు చెక్కిళ్ళమీదుగా ప్రవహాంగా కట్టింది. గట్టిగా తుడుచుకున్నాడు. గుడారం ముందు కొచ్చాడు. అతని నేత్రద్వయం జ్వాజ్వల్యమానంగా ప్రకాశించింది. అతనిలో అగ్నిపర్వతం బ్రద్దలైంది. అతనిలో ప్రళయకారక హాలాహలం ఆవిర్భవించింది. అతనిలో చరన్ సునీల హృదయ విదారక మూర్తులు మెదిలినయ్. ఏదో ధృడంగా నిశ్చయించుకున్నాడు. అనుకోకుండా చెయ్యి కత్తిమీదకు వెళ్ళింది.

* * *

తెల్లవారింది. యుద్ధానికి తయారేనా; అంటున్నట్లు ఉదయ భాస్కరుడు తూర్పు దిశ నలంకరించాడు, మధ్యవర్తిలా. పీనుగు కుప్పలతో, గడ్డకట్టిన రక్తపు మడుగులలో రుద్రభూమి స్మశాన వాటికయ్యింది. ఆకాశం లోంచి రాబందులు బారులు బారులుగా, నక్కల గుంపులు త్రోసుకుంటూ ఆ ప్రదేశాన్ని సమీపిస్తున్నయ్.

దూరంగా నస్సైన్యంతో స్వదేశాభిముఖుడై అమర్ విషాద వదనంతో తరలిపోతున్నాడు. అతని రథంలోని 'సునీ చరన్‌ల మృతదేహాల అమర్‌ను సెభాష్ అంటున్నట్లు కన్పట్టుతున్నయ్. రథ చక్రాలకు శత్రు సేనాపతి వేరు చేయబడ్డ శిరస్సు మొండెం వ్రేలాడుతున్నయ్.

అమర్ రాజధానీ నగరం చేరుకున్నాడు.

వీరస్వర్గ మలంకరించిన వీరుల కుటుంబాలకు సానుభూతి సందేశాలతోపాటు జీవితభత్యాల యేర్పాటు చేయబడ్డయ్.

కతిపయ దినాల్లోనే రాజధానీ నగర బహిః ప్రదేశమందు దేదీప్యమానంగా సునీ చరన్‌ల సమాధి నిర్మితమై చిరస్థాయిగా వెలుగొందింది.

అమర్ నిత్యమూ ఆ సమాధిదరి ఏదో అంటుంటాడు. ఏదో వింటున్నట్లు సంతోషిస్తాడు. సునీ చరన్‌లు అతనితో, అతను బ్రతికున్నంతకాలం మాట్లాడుతుండేవాళ్లని యిప్పటికీ ప్రతీతి. . . .